

C Anselmus: Meditatio de Redemptionis Humanae

Meditatio az ember megváltásáról

Bevezetés

A középkori filozófiai irodalom számos irodalmi formái között teológusoknak is érdekes és gyönyörűséget okozó írásokat találunk, amelyeket meditatio-nak nevez szerzőjük. E műfaj legnevesebb művelői között Augustinust (Vallomások), Anselmust (Monologion, Proslogion), Bonaventurát (a ferencesek legendás életű rendfőnökét, egykori párizsi professzort) említik, de a műfaj kései művelője volt René Descartes is (Meditationes de prima philosophia). Formailag sok esetben egy befelé forduló elmélkedéssel, egy belső dialógussal találjuk szembe magunkat, amely nem annyira az általunk megismert és gyakorolt külső forrásokra támaszkodó gondolatvezetést, hanem sokkal inkább egy belső gondolkodást jelenít meg. Anselmus írásának hangvétele igen bensőséges, szinte augustinusi stílusú, ami nem véletlen, hiszen a szerzetesi létében a Szentírás és Augustinus a gondolkodás és elmélkedés nélkülözhetetlen forrásai voltak¹.

A fordításban közreadott szöveg rendkívül értékes rövidke írás. A helyettes elégtétel tanát részletesen kifejtő Cur Deus Homo (CDH) már úgy tűnik, hogy a kortársakat is megosztó írás lett. Az Istenember, mint szükségszerű megoldás okozhatta a legkomolyabb problémát, s bár művében Anselmus kifejtette, hogy Krisztus szabadon döntött, mikor küldetését elfogadta, ez az írás meglehetősen szájbarágósan közli ezt a fontos megállapítást. Mint filozófiai irat, egyértelmű célja a félreértések eloszlatása, miközben a CDH alapvető tételei és megfogalmazásai rendre felbukkannak a kifejtésben. Az írás fordításához egy latin nyelvű kritikai kiadást²

és Jasper Hopkins filozófia professzor angol nyelvű fordítását használtam fel. Meglepően komoly eltérések mutatkoztak időnként, noha egyazon forrásból dolgoztunk. A fordítás nyilván lehetne sokkal színvonalasabb is, de bízom abban, hogy az az érték, amely mégis e szerény előadásban föltárul, örömeire lehet sokaknak. A []-ben közölt szavak beleérthetőek a szövegbe, de értelmező céllal kerültek be, például azért, mert az eredeti szövegben nehezen lekövethető névmások kusza sora olvasható, a ()-ben közölt dőlt betűs írások pedig szerkesztői utalások a szöveg értelmezését elősegítendő. Egy-egy pont közé kerül majd néhány //-ben közölt megállapítás, magyarázat gyanánt, amely lehetőség bemutatni azt a kincsestárat, amely a szöveg háttérében felismerhető.

*

1. Keresztyén lélek! Lélek, ki fölébresztetett a sír halálából; lélek, kit Isten vére kiszabadított és megváltott a nyomorult szolgaságból: ébreszd fel elmédet, emlékezz feltámadásodra,

and theological treatises of Anselm of Canterbury, 2000. Minneapolis, The Arthur J. Banning Press

¹ Sweeney, Eileen, „Literary Forms of Medieval Philosophy”, The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Summer 2015 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = <<http://plato.stanford.edu/archives/sum2015/entries/medieval-literary>

² F S Schmitt OSB: S Anselmi Cantuariensis Opera Omnia, 1946, Edingburgh. Vol III. 84-91. p. Jasper Hopkins & Herbert Richardson: Complete phylosophical

gondold meg megváltásodat és megszabadításodat! Idézd fel hol és miben áll a megváltás ereje, törd a fejed róla meditálva, gyönyörködj ezt szemlélve! Küzd le ellenszenvedet, mutasd erősnek szívedet, erőltess meg ebben elmédet! Ízleld meg a te Megváltód jóságát, lobbanjon lángra szereteted Megváltód [iránt]! Fogyaszd az [Úr] igéinek lépes mézét, szívdd ki édes zamatát, nyeld le gyógyító édességét! Rágj gondolkodás által, szívdd ki megértve, nyeld le szeretet és öröm által. Örvendezz e rágás által, adj hálát szívogatva, gyönyörködj e lenyelésben!

2. Hol van, s miben áll megszabadításod ereje, s értéke? Bizonyára feltámasztott téged Krisztus. E jóságos Samaritánus meggyógyított téged, ez a jó barát, Krisztus, saját lelke [által] megváltott és megszabadított téged – mondom. Ezért a te megváltásod ereje Krisztusnak ereje.

3. Hol van Krisztusnak ez az ereje? Bizonyára kezeibe fűrt *tövis*³, amellyel kezét a keresztfához szegezték. Hol van ez az erő az ő hatalmas erőtlenségében? Miféle magasztosság van e nagy megaláztatásban? Miféle tiszteletre méltó dolog e nagy becsméréseben? Ezért tehát bizonyára elrejtőzött gyöngeségben, eltitkoltatott megaláztatásban, elkendőztetett gyalázatban. Ó elrejtett hatalom: megfeszített ember, aki keresztre szögezett kezedd megakadályoztad az emberi nem örök halálát; a fára szegezett ember kiszabadította az örök halálba szegezett világot! Ó eltitkolt hatalom: egy latrokkal elítélt férfi szabadítja meg a démonokkal elítélt embereket; a keresztre feszített ember von magához mindeneket! Ó fátyol mögé rejtett erő: egyetlen lélek szenvedése megszabadított sokakat, kivonván [őket] a pokolból!

/Az istenember fogalom első nehézsége a szolgai formába rejtett isteni hatalom, a krisztológia egyik legfeszítőbb paradoxonja/

4. Mond miért, jóságos Úr, kegyes Megváltó, hatalmas Szabadító, miért takartad e nagy alázatba a [te] nagy hatalmadat? Talán azért, hogy megcsald az ördögöt, ki megcsalván az embert

kitaszította a Paradicsomból azt? Az Igazság egészen bizonyosan nem téveszt meg senkit sem. Aki nem ismeri, s aki nem hisz az igazságban, az téveszti meg a saját magát! Aki látja az igazságot, és megveti, vagy becsméri azt, saját magát csalja meg. Mert az igazság nem csal meg senkit sem. Vagy talán azért [rejtetted el hatalmadat], hogy az ördög saját magát tévesztesse meg? Ismét [mondom] az igazság bizonyosan nem téveszt meg senkit sem; valamint nem az volt a szándéka, hogy valaki megtévessze magát, jóllehet állítják, hogy szándékában állt az igazságnak, megengedve, hogy ez [így] történjen. Nem azért öltötted magadra az embert, hogy elfedd, ami tudható, hanem, hogy felfedd, amit nem tudunk. *Magadat igaz embernek és igaz Istennek mondtad, s műved ezt világossá is teszi.* Nem azért történt így, rejtett módon, hogy bárkit is megtévesszen, hanem, hogy minden a maga jó rendjében menjen végbe, amiként elrendeltetett. Ha pedig rejtettségről szólunk, nem másért, mint, hogy mindez nem jelentetett ki mindenki számára. Mert jóllehet az igazság nem mindenkinek lett nyilvánvalóvá, magát soha meg nem tagadhatja [t. i. az igazság]. Uram, nem azért cselekedtél így, hogy megtévessz, vagy bárki megtévessze magát, hanem azért tetted [így], amiként ez meg is történt, hogy megmaradj mindenkor az igazságban. Aki tehát megtévesszti magát a te igazságodban, ne reád tegyen panaszt, hanem saját tévedését [emlegesse, mikor panaszkozik].

/Anselmus egy külön dialógusban fejti ki igazság fogalmát/

5. Vajon valamiképpen jogosan van-e az ördögnek Istennel vagy az emberrel szemben követelése, hogy az Isten köteles – ezen a módon, hatalmát elrejtve – ellene tenni az emberért, hogy ez megölje igaztalanul az igaz ember Jézust? Egészen bizonyos, hogy Isten nem tartozott az ördögnek semmiféle bírságot megfizetni, és az ember sem volna köteles, ha legyőzi a bűnt, azonképpen könnyen szabadult volna, mert ha megtartotta volna a teljes igazságot, megmenekült volna a halál borzalmától. Az ember tehát

³ nehezen lefordítható szó cornum alakban szerepel

csakis Istennek tarozik bármivel is. Mivel nem az ördög ellen, hanem Isten ellen vétett, ezért nem az ördög felé van [tartozása] az embernek, ezért mind az ember, mind az ördög sokkal inkább az Istennek adósa! Sőt inkább [az a valóság], hogy az ördög vegzálja az embert, de nem az igazságosságra szorít, hanem a pusztulásra, és ezt nem az Isten parancsára teszi (*t. i. a mi vegzálásunkat*), csupán eltúri azt [az Isten]; éppen ezért Istennek igazsága, és nem az ördögé követel (*valamiféle ellenszolgáltatást*). Ezért tehát nem lehet semmiféle [követelése] az ördögnek Istennel szemben; amelynek engedve Isten köteles volna háttérbe szorítani önmaga ellenében, vagy akár elhíresztelni hatalmát, hogy az ember üdvét biztosítsa.

/Ez egyben a klasszikus 3 szereplős dráma Isten-ördög-ember, két szereplőre szűkítése, az ördög szerepe marginalizálódik⁴. Azt hozzá kell fűzni, hogy az anselmi bűn fogalomnak két része van: engedetlenség és tiszteletlenség. A hűbérúrral szembeni tisztelet elmulasztása talán súlyosabb vétek a konkrét mulasztásnál. E kettősség növeli a bűnök súlyát, hiszen bűnös állapotunkban nem tölthetjük be Istentől rendelt hivatalunkat. Ezért is fizetni kell, s ez növeli tovább a szükséges fizetséget. De Anselmus szerint a bűn rabsága nem abban áll, hogy az ördög hatalma alatt vagyunk, hanem sokkal inkább abban, hogy Istennek adóssai vagyunk. Az adósság szorosabb egybetartozás lehet a szeretetkapcsolatnál is, és ez a szoros összetartozás fájdalom. Az adósság fogalom bibliai teológiára építő kifejtéséhez jó alapot szolgáltat az Úr imádságának bűnbocsánat fogalma./

6. Kérdem én: kényszerítette-e bármi szükségyszerűség a Legnagyobbat arra, hogy magát megalázza, a Mindenhatót, hogy valamiképpen a nagy tett megvalósuljon? *Sokkal inkább minden szükségyszerűség és lehetetlenség az ő akaratának van alávetve. Ezért tehát amit akar, annak szükségyszerű meglennie, amit pedig nem akar, lehetetlen annak meglenni.* Ezért tehát

⁴Dér Katalin: Szépséges Értelem – Canterbury Szent Anzelm teológiája és filozófiája, 2001. Budapest, Szent István Társulat. 225-226. p

egyedül akaratából és jóságából (szabad akaratából, hajlandóságából), hiszen az ő akarata mindig jó, cselekszi ezt.

7. Mert nem az Istennek volt szükséges ezen a módon üdvöt adni az embernek, hanem az emberi természet igényelte azt, hogy ezen a módon tegyen eleget Istennek. Nem Istennek kellett ekképpen elszenvedni ezeket a gyötrelmeket, hanem az embernek volt szüksége arra, hogy ezáltal békíttessék meg [Istennel]. Megaláztatnia sem Istennek kellett, az embernek volt szüksége arra, hogy ekképpen emeltessen ki a pokol mélységéből. *Az isteni természetnek sem megaláztatni, sem szolgálnia nem kell (azaz nem kényszerül), de nem is képes!* Szükséges volt az emberi természetnek megcselekedni mindezeket, hogy helyreállíttassék [azon állapota szerint] amelyre [Isten] megteremtette; de ezt elszenvedni sem ez [az ember], sem más nem volt képes elszenvedni, mint Isten. Az ember azonban nem állíthatatik helyre abba az állapotba, melybe eredetileg állíttatott, hacsak nem lesz hasonlóvá azokhoz az angyalokhoz, amelyekben nincsen bűn. Ezt az állapotot lehetetlen elérni, hacsak nincs bocsánat minden felgyülemlett bűnünkre, ami nem valósulhat meg másképp, csak egy megelőző [jellegű] teljes elégtétel által (*azaz korábbi, teremtett állapotunk visszanyeréséhez fizetnünk kell*).

/Kiemelt részek: Itt korrigálja a sokat bírált szükségyszerűség fogalmat/

Ennek az elégtételnek kiválónak kell lennie, amit az, aki vétett, vagy valaki más, a magából Istennek adhat, amit nem tartozik [adni], és ami felülmúl mindent, ami nem Isten. *Ha pedig vétkezni annyit tesz, mint az Istennek [kijáró] tiszteletet meg nem adni; az ember nem köteles ezt tenni [tiszteletadást], hacsak nem kell elpusztulni mindennek, ami van és nem Isten: mindenestre, amit a tiszta értelem és a változhatatlan igazság megkövetel, hogy az adjon elégtételt az ellopott tiszteletért cserébe, aki vétett, valami nagyobb, mint amit nem kellett volna elkövetnie.*

8. Az emberi természet egyedül (*önmaga*) nem képes eleget tenni, az adósságot rendező elégtétel nélkül pedig nem lehet megbékülni, mert Isten igazsága az ő országában nem hagyhatja meg a mértéktelen bűnt: ezért segítségünkre sietett az isteni jóság, saját személyemet öltötte magára az Isten Fia, hogy ebben a személyben legyen Isten emberré, amelyben mindent felülmúló hatalmat birtokolt, és nem csak az Istenen kívül eső teljes létet magára vette, hanem a bűnösök minden adósságát is, mivel pedig maga nem volt adós bármit is megfizetni, megfizetett mások helyett, akik képtelenek voltak magukért megfizetni.

9. Csakugyan értékeesebb ennek az embernek élete mindennél, ami nem Isten, és [értéke] felülmúl minden tartozást, melyért a bűnösök elégtételt fizetni kötelesek. Éppen ezért meggyilkolása minden bűn nagyságát és sokaságát felülmúlja, melyet csak elgondolhatunk Isten személye ellen: nyilvánvaló ez, mivel az ő élete tekintélyesebb, ez a bűn is súlyosabb, [azok között], melyeket Istennel szemben elkövettek. Minthogy ez az emberi élet, nem volt köteles meghalni, mivel nem volt bűnös, egyedül a sajátjából adhatott elégtételt az Atyának, odaadva életét a mi megigazulásunkra, mikor engedte magát a mi igazságunkért elfogni, hogy példát adjon arra nézve, hogy nem kell elhagyni Isten igazságát, ha elkerülhetetlenül a halálon keresztül kell menni, mivel ő nem volt köteles meghalni, aki megtartotta az igazságot, szabadon elkerülhette volna a halált, de mégis önként elhordozta azt a mi megigazulásunkért. Ezért ez az emberi természet, amely nem volt adós, adhatta meg ezt, hogy megváltson másokat, ezáltal megfizetve azt, amivel tartoztak.

10. *Mindezekben az isteni természet nem aláztatott meg, de az emberi természet felemeltetett.* Az isteni természet nem gyengült meg, de az emberi természet kegyelmes segítséget kapott. *Emberi természetében pedig nem valamiféle szükségszerűség miatt szenvedett, hanem egyedül szabad akaratából.* Nem valamiféle erőszak miatt bukott el; hanem saját jóságából, Isten

iránti tiszteletéből és a többi ember hasznára, dicséretesen és kegyesen tűrte a borzalmas erőszakot, mellyel feláldoztatott, nem valamiféle kényszerített engedelmességből, hanem következetes bölcsessége szerint.

/Az aláhúzott mondat a CDH-ban is szerepel, szépséges pozitív antropológia/

11. Nem is az Atya parancsa kényszerítette rá a halál elszenvedését, önként tette, hogy ezáltal az Atyát megbékítse, az ember előmenetelét szolgálja. Nem az Atya kényszerítette erre Őt, nem tartozott e nagy tiszteletet az Atyának megadni, de jóságos Fiúi akaratából fel tudta ezt ajánlani önként. Így tehát szabadon vállalt az Atyának való engedelmességet, mert meg akarta tenni, ezzel akarván az Atyát megbékíteni. Végezetre, minthogy az Atya adta neki ezt a jó – bármily szabad – akaratot, mindazáltal helyesen szólunk, [ha azt mondjuk], ezzel Isten parancsát fogadta magába. *Ezen a módon engedelmes volt az Atyának, mind halálig, és azt a parancsot adta, amit az Atyától is vett és kiitta azt a kelyhet, amelyet az Atyától kapott.* Mivel ez az emberi természet tökéletes és szabad [akaratból származó] engedelmessége, mellyel saját szabad akaratát önként alávetette Isten akaratának, elfogadta bármiféle kíváncsítás nélkül, önként és szabad módon, Isten jó akaratát, és így teljesítette be művét.

/A szabad akarat Anselmus gondolkodásában az Atya akaratával való akarat egyezést jelent. A kiemelt rész szinte bibliai idézetgyűjteményként hat./

12. Ezért ez az ember megszabadította az összes többi, önként adta ezt az Úrnak, pontosan kiszámítva azt az adósságot, amelyet megfizetett. E fizetéssel nem egyszeri módon váltotta ki az embert bűnéből, hanem előre is megadta a méltó vezeklést, amely soha nem ígértetett a bűnösöknek. Minthogy pedig ez a vezeklés megtörtént a kereszten, a mi Krisztusunk megváltott minket a kereszten. Megtartatnak mindazok, akik méltó ragaszkodással akarják a kegyelmet, de akik elvetik, elvettetnek, mivel

fennáll még tartozásuk, melyet meg nem fizettek.

/Itt ér véget a gondolatok kifejtése, innentől egyre inkább egy szemlélődő imádságba fordul a szöveg, kilép a keretkből és kifejezi az Isten iránt vágyakozó lélek isteni szeretetben való feloldódásának leghatározottabb igényét. Sorai bátorítóak, helyenként retorikusak, és talán megütközést keltően intimek. Egy gondolkodó ember sorai, akinek érzései is vannak/

13. Íme, keresztyén lélek, ez a te szabadításod ereje, szabadságod oka, megtartatásod ára. Fogoly voltál, de ezáltal megszabadultál. Szolgáló (*ancilla*) voltál, most szabad vagy. Számkivetett vagy, aki ezáltal tért haza, valaki, aki megtaláltatott, valaki, aki a halálból feltámadott. Ezt parancsolom, ó ember, rágd meg, szívd ki, hogy táplálják a te szívedet [e gondolatok], *amikor ajkad elfogadja a Megváltó testét és véréét*. Legyen ez mindennapi kenyered, az élet, életutad, életmódod, így fogsz megmaradni Krisztusban és Krisztus tebenned, és így lesz teljessé eljövendő életed öröme.

/kiemelt rész: finom utalás az Úrvacsorára/

14. De Te, Uram, Te, aki azért, hogy én éljek, alávetted magad a halálnak, mondd, hogyan örüljek szabadságomnak, mely nem volt lehetséges anélkül, hogy te rabságra juss? Miként örülhetek üdvösségemnek, amelynek fájdalom lett az ára? Vagy örvendezek szenvedéseden, amelyet ez a kegyetlenség okozott neked, mert ha nem teszik, és ha te nem szenvedsz, ez a jó nem lehetne az enyém? Másfelől, ha ezen siránkozom, azokon, amik meglettek, és amik nem voltak, örömömre lesz? Bizonyos, hogy semmit sem lehetett tenni, hacsak nem azt, amit te önként megengedtél, és semmit sem szenvedtél, amit kegyesen nem akartál. Meg kell vetnem a kegyetlenséget, részvételt kell felmutatnom munkádat és halálodat, szeretnem kell kegyes akaratodat és hálát adni, és örvendezni a te nagy jóságodon!

15. Ezért, parányi ember, engedd át az Úrnak a kegyetlenek megítélését, és vond közel magadhoz megváltásod gondolatát! Vizsgáld meg eredeti állapotodat, gondold meg, mit tett érted és viseltessél szeretettel iránta! Lásd meg szükségedet és az Ő jóságát, lásd, micsoda kegyelmet ad neked és mekkora szeretettel tartozol ezért! Sötétségben, csúszós talajon, lefelé ereszkedve, pokolba vezető útvesztő káoszában voltál. Súlyos teher csüngött nyakadon és húzott téged lefelé, hordozhatatlan teher nyomott felülről téged, láthatatlan ellenség terhelte téged teljesen rád nehezelve. Így voltál, nem tudva, hogy nincs segítséged, ebbe az állapotba születél. Ez volt a te helyzeted, ez ragadott meg téged! Rettenj meg az emlékezésben, remegj bele a gondolkodásba!

16. Ó jóság! Ó Uram Jézus Krisztus, ezen állapotomban nem kerestelek, és nem gondolkodtam ezekről, ameddig meg nem világította napod és meg nem mutattad nekem. Elhajítottad a súlyt, ami lehúzott, elmozdítottad a terhet, ami felülről nyomott engem, eltaszítottad üldözőimet, akik ellenem támadtak. Új neven szólítottál, és nevedről nevezted, lehajoltál hozzám és [lábra] állítottál mondván: 'bízzál, én vagyok a Megváltó, lelkemet adtam érted.

Ha ragaszkodsz hozzám, kimentelek a rosszból, a mélységben, amelybe tartasz, nem fogsz elpusztulni, hanem elvezetlek téged az én királyságomba az Isten örökébe és az enyémbe'. Ezután a te védelmedbe fogadtál engem, hogy sohase sérüljön meg lelkem saját akarata ellenében. És íme, mikor még nem kötődtem hozzád, ahogyan [nem is] társalogtam [veled], [te] mindezidáig vártál és nem hagytad, hogy pokolba jusson a lelkem.

17. Bizony, Uram, így van ez, és ezt tetted értem. Sötétségben jártam, magamat sem ismerem és mást sem; csúszós talajon, törekenyen és gyöngén csúszkáltam bűnömben, a pokolba tartott életem, mivel első szüleim vétke miatt igazságból (*igaznak teremtettség állapotából, iustitia*) hamisságba (*inustitia*) jutott életem, boldogságból az elmúlás nyomorúságába, hogy ezt szenvedjem örökké. Az eredendő bűn súlya nyomott lefelé, Isten elhordozhatatlan ítéletének súlya terhelt, ellenséges démonok támadtak még nagyobb bűnbe sodorva, hozzám erősen ragaszkodva.

18. E nyomorúságomban nem volt segítségem, de te adtál világosságot, megismertem saját állapotom, amikor pedig még nem voltam képes megismerni ezt, másokat tanítottál az én érdekemben, míg végül nekem is megtanítottad mindezeket. Teljességgel kimozdítottál a lehúzó súly, a rám nehezedő teher, ellenségem gyöt-rése alól, amely bűnbe beleszülettem, kiemeltél a kárhozatból, megtiltottad, hogy a gonosz lelkek rajtam hatalmaskodjanak. *Saját nevedről nevezteél keresztyénnek*, ezért vallhatom is ezt, hogy ismersz engem, a te megváltottadat; talpra állítottál és felemeltél engem szeretetedhez és figyelmedhez. Segítettél, hogy vallást tegyek lelkem üdvéről, amiért életedet adtad, s nekem ígérted dicsőségedet, ha követlek téged. És amikor még nem követtelek, te mégis vártál, kivártad, míg elkészültem erre, s bízattál, hogy elnyerhessem ígéretedet.

19. Figyelj én lelkem, figyelmezz teljes benső valómra, mennyire lekötelez mindez a magam valóságában! Bizonyára, Uram, mivel megal-

kottál engem, egész hátralevő életemmel szeretetednek tartozom, mert engem megváltottál, tied teljes valóm, ezért a nagy ígéretért tied teljes valóm. Légy áldott Uram, hogy megízlelhetlek szereteted által, amely [szeretetet] megízlelhetek e gondolatok által. Meg fogom tapasztalni, amit most elgondolok, s ezáltal ismerem meg ajándékodat. Többel tartozom neked önmagamnál, de képtelen vagyok többet adni annál, amit bírok, emeld fel Uram a te szeretetedbe teljes valómat! Ami vagyok, legyen teljesen tied, add, hogy szereteted határozza meg az én állapotomat!

20. Íme, Uram előtted van szívem. Próbálkozik, de magától képtelen; tedd te meg, amire magától nem képes! Engedj engem szereteted belső szobácskájába! Kérek, könyörgöm, zörgetek. Te adod [ajkamra] a kérést, fogadd el [imámat]! Te adod a könyörgést, adj bebocsátást! Te tanítasz zörgetni, nyisd meg [az ajtót] a zörgetőnek! Minek adod, tán', hogy megtagadd az óhajt? Kicsoda jut be, ha a kereső csalódik? Kinek nyílik meg, ha a zörgetőnek zárva marad? Kicsoda esedezhet, ha visszatartod tőlük szeretetedet? Tőled van a vágy és tőled a célba érkezés. Lelkem kitartóan ragaszkodik ehhez! Jóságos Uram, ne taszíts el engem, gyöngye vagyok, éhezve a te szeretetedre, erősítsd lelkemet! Elégítsd meg lelkemet szeretetteddel, tápláld meg tapasztalásod által, töltsd el szeretetteddel azt! Teljesen betölt engem és birtokba vesz teljességgel, mert csak te vagy áldott Isten mindörökké az Atyával és a Szentlélekkel egyetemben. Ámen.

Székely Tamás